

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
11 Decembre st. v.
23 Decembre st. n.

Este în fie-care duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 50.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

Zimbesc-mi crudo...

Zimbesc-mi crudo, încă odată,
Cum numai tu scii să zimbesci.
Și întinde-mi mâna ta cea albă
Și riți cu ochii-ți ângeresci!

Și lângă mine stând a lene
Mai fă s'aud frumosu-ți glas:
Destăpă 'n mine nălucirea,
Ca în fetele mării române!

M. Pempiliu.

Stefan Rareș.

— Dramă istorică în 4 acte și 10 tablouri. —

(Încheiere.)

TABLOUL X.

(O cameră în palatul Domnesc.)

SCENA I.

ELENA singură.

Pe de o parte bucuria, pe de alta intristarea me
impresoră. Fiica mea se căsătorește și sormanul Costin
Trotușan pier. Veni-și-va ore în simțiri vr'odată acest
tu proclit? Pentru ce ore i-am mai dat laptele meu,
decă nu am nici o putere asupra lui ca să-l înduplec
face bine!? Nenorocită Moldovă! (Caterina intră.)

SCENA II.

ELENA, CATERINA.

CATERINA: O! Dămnă, scapă-l, scapă-l o! Dămnă!
Smulge pe iubitul meu din mâna călăului!

ELENA: Copila mea, copila mea, mi se rupe ini-
când ved nenorocirea ce te apăsă.

CATERINA: Desnădejduită, alerg la Măria Ta ca
mi dai ajutor. Ești singură care mai poți să impe-
cești această nenorocire. Ești mumă, rogă pe fiul Măriei
ale ca să cruțe viața aceluia de care este legată și
viața mea!

ELENA: Sunt mumă, vai! că am mai fost. De a-
sta me tânguesc și eu, căci n'am nici o putere. De
de scieam, că am să nasc și să cresc un tiran pen-
Moldova!? Inima lui este pe atât de impetrită, pe
faptele-i sunt spăimântătoare. Nici nu știu ce aș mai
trebuință. Suspinele tale măresc durerea mea. Am

rugat pe Stefan vodă și el abia m'a ascultat; am stă-
ruit, el m'a amenințat și s'a purtat cu mine mai reu
decât cu o străină.

CATERINA: Nenorocită ce sunt! Atunci ce mai
am de făcut? Ori ce speranță e stinsă. Murind el, voi
muri și eu. Me voi duce împreună cu tinerețea mea,
căci nu mai am pentru ce rămâne în lume. Decă Mă-
ria Ta nu mai poți nimic, cine altul să mai potă?

ELENA: Voi mai încercă pentru cea din urmă
oră, și de nu me va ascultă, Dumnezeu să-i respălătescă!
Etă-! Am să-l rog. (Stefan intră.)

SCENA III.

STEFAN, ELENA, CATERINA.

STEFAN a parte: Caterina aici? În cele din urmă,
a binevoit a veni.

ELENA: Fiul meu, Măria Ta, stăpan al Moldovii!
Urind lacrimile mele cu ale acestei sorman copile, te
rog să opresci reul ce voesci să faci!

STEFAN a parte: Imi strică tot rostul Tare. Mamă,
rugăciunea ei însași va ave mai mare preț.

CATERINA: Pe fericirea Măriei Tale, Dămnă, te
jur, nu sfărâmă fericirea mea! Ascultă glasul iubitei
mume și imblânșește te!

ELENA: Dă-i viața, Stefane, și amândouă Te vom
binecuvântă!

STEFAN: Nu pot strică o hotărîre, m'am jurat pe
sceptrul meu domnesc, pe sulletul meu, că nu-l voi ertă.
Nu calc aceea ce am făgăduit sullatului meu.

ELENA: Acela care a luat o hotărîre rea, pôte să
ia și alta bună. Vei câștigă mult în ochii Moldovii.

STEFAN: E bine. Nu! Ce-mi pasă de Moldova!

ELENA: Dar decă ar veni Sucăva intrăgă să te
rôge?!

STEFAN: Nici atunci... Mamă, ț-am mai spus și
altă-dată. Am isprăvit amândoi. Ce mai poftesci?

ELENA: Acesta este respălătirea ce faci mumei
talé? Îți mulțămesc. Fie-ți spre bine aceea ce faci!

STEFAN: Nu este o di în care să nu-mi faci ne-
ajunsuri. Te amesteci mereu în trebile mele, par că ai
avé vr'o putere asupra mea. Se vede, că ți-s'a urit cu
palatul domniei și dorești mănăstirea?

ELENA: Dumnezeu! Este fiul meu acela care-mi
grăesce astfel?!

STEFAN: Nu mai sunt copil. Astăzi me numesc
Stefan vodă. Pentru că întemplantarea a făcut ca să-mi fii
mamă, ai vré să poftesci Moldova și eu să fiu o
păpușe.

ELENA: Ești rușinea nămului teu!

STEFAN: Mergi!

ELENA: Să fii blăstemat! Îl voi scăpă. Me duc să

resultat un venit curat de 378 fl. 67 cr. v. a. Și trei-deci de obiecte ce au ramas in favorul Reuniunii, care se vor sorti la casina română din Abrud in 26 dec. a. c. st. v. Cu acesta ocaziune s'au mai in scris de membre fundătore dñele Iudita Măcelariu din Sibiu, Sidonia Muntean din Câmpeni și dl Petru Boer din Abrud-sat ca membru ajutător. In 14 a lunii curente am mai primit dela dl I. Popa avocat in Sibiu suma de 14 fl. 3 cr. in favorul reuniunii noastre. Drept aceea subscrisul comitet venim prin acesta a ne implini o plăcută datorie de a exprima cea mai călduroasă și sinceră mulțumire și recunoștință, atât zeloselor dōmne și domnișore, cât și onor. domni pentru binevoitoriul concurs, ce ni l'au dat, și cu care ne-au animat intr'atât, cât, dacă și pe viitor ne vom bucura de atare sprigin, sperăm, că cu ajutorul bunului Dñeu, și a omenilor cari se știu interesa de cultura poporului, in 1884/5 vom vedea scopul nostru realizat. Abrud in 4/16 dec. 1883. *Comitetul.*

DI Arone Densușian, in urma unui concurs, a fost numit profesor de limba latină la universitatea din Iași. Rivalul seu însă nu s'a supus, ci a apelat la publicitate; dar nefolosind nici acesta procedură, dl Ciocăzan a făcut interpelațiune in cameră, pentru cuvântul că procederea juriului esaminator ar fi fost ilegală, de vreme ce a admis la concurs pe dl Densușian, care n'a putut presintă diploma de licență in litere. Dl ministru de instrucțiune Aurelian a respuns, că dl Densușian a intrunit condițiunile cerute de lege și dsa a aprobat decisiunea juriului, care este și legală și favorabilă celui mai meritoriu dintre concurenți. Dl Nicolae Ionescu recunoscu, că juriul a urmat foarte bine. Dl Iacob Negruzzi exprimă păreri de reu, că dl Ciocăzan a atacat pe un profesor dela universitatea din Iași, care face onore corpului profesoral român. Dl prim-ministru I. C. Brătianu regretă, că interpelatorul a găsit că cu această ocaziune se poate ataca decisiunea juriului esaminator, când pentru ori ce român este o fericire să apere pe dl Densușian. Apoi discușiunea se inchise și adunarea trecu la ordinea zilei.

Henri Martin, ilustrul istoric frances și amic al românilor, a încetat din viață in săptămâna trecută la Paris. Henri Martin dimpreună cu Edgar Quinet și cu Jules Michelet și cu Marc-Girardin, au început să apere elementul românesc încă in timpii când numele român era uitat in Europa. El s'a născut la 20 febr. 1810, deci a fost tocmai de 74 ani. Articolele sale publicate in interesul românilor au apărut mai cu seamă in ziarul „Le Siècle”. Senatul și camera României au trimis amândouă depeșe de condolență văduvei repausatului amic al românilor.

Inmormântarea lui B Boerescu in Bucuresci s'a făcut cu mare pompă in duminica trecută. La serviciul funebru asistară Primatul din Bucuresci și mitropolitul din Iași, dimpreună cu patru episcopi, și vorbiră dñii: Esarcu, Nicolae Ionescu, Aristid Pascal, Meitani și Porumbar. Pe cosciug și regele a trimis o cunună. Cele opt capete ale panglicelor care cădeau d'o parte și de alta a cosciugului, erau ținute de partea dreaptă de dñii Dimitrie Ghica, P. S. Aurelian, Stratilat și Vizantie, ér de partea stângă de dñii generare Leca, A. Știrbei, Zalomit și Crețescu.

Reuniunea femeilor române din Făgăraș va ține adunarea sa generală in 23 decembrie st. n. după mieznoapte la trei ore, sub presidiul dōmnei Zinca Roman. La ordinea zilei va fi: Cetirea raportului despre activitatea reuniunii dela ultima adunare generală; cetirea

socotelelor și alegerea unei comisiuni pentru revisuire lor; alegerea biuroului și comitetului reuniunii; și propuneri eventuale intre marginile statutelor.

Un nou profesor aprobat. Dl Demetriu Feketă cantor și învățător in Beiuș, la 17 și 18 decembrie, făcut la universitatea din Budapesta esamenul de aptitudine cu succes bun din matematică și fizică.

Logogrii

de Virginia German.

Din aceste 24 silabe: A, a, i, ri, iug, na, se, de, di, bin, ier, ba, bal, ru, mei, ni, co, gi, no, ga, d, vi, zor; se se formeze 8 cuvinte, a căror litere înțială cetite de sus in jos, ér cele finali din jos in sus se ne dee un frumos nume femeiesc purtat de multe dame române.

Insemnătatea cuvintelor:

1) Un nume femeiesc. 2) Popor antic. 3) O specie de piatră scumpă. 4) Renumit general italian. 5) Un instrument economic. 6) Rege babilonic. 7) O insulă in Englitera. 8) Mare, in partea vestica a Asiei.

Termenul de deslegare e 2 ianuarie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte intre deslegători.

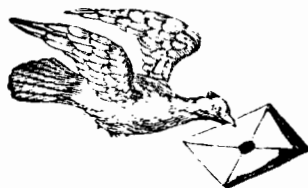
Deslegarea ghicitei de șac din nr. 39:

Clipita de pornire
In urmă mi-a sosit;
Remâi in fericire,
Săt mândru și iubit!

Deslegare bună amu primit dela dōmnele și domnișorele: Emilia Onciu n. Găvoșchi, Leonia Borea, Căfrosina Popescu, Minodora Micșunescu, Zoe Dîmbăș, dela dl Aureliu Achimescu.

Premiul fu obținut de dșora Minodora Micșunescu.

Poșta Redacțiunii.

Rugare. Acei onorabili abonați ai noștri, cari n'au trebuit încă de nr. 23 din anul curent să sînt rugați a ne înapoia m. acela.

Catra C. Defectele atât in „sens”, cât și in „esterior” fiind prea multe, nu-ți putem satisface cererea.

Cernăuți. Durere, că și acum ma sîntem siliți a le respinge ca in 1877. Nu găsim nici un progres.

Murani. Prețul călindarelor a sosit. Mulțumită și salutare.

Catra M. Ia noi nu se poate.

Dñii B. V. G. in Iasi. Abonamentul Dv. a început la 1 octombrie an. c.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sorele resare	Sorele
Duminecă	11 23	12 24	Cuv. Daniel	7 38	4 23
Luni	12 24	13 25	† Sf. Spiridon	7 38	4 23
Marti	13 25	14 26	Sf. Axentie	7 37	4 24
Mercuri	14 26	15 27	Sf. Tirs	7 37	4 24
Joi	15 27	16 28	Mart. Elefterie	7 36	4 24
Vineri	16 28	17 29	Prof. Ageu	7 36	4 25
Sâmbetă	17 29		Prof. Daniel	7 36	4 26

Proprietar, redactor respunțător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare. Strada principală.